

Tekst: Omdat er in de winter altijd maar weinig vlinders worden gemeld, is de eerste aflevering van Opmerkelijk die ik moet maken na de winter traditioneel het meest lastig om te vullen. De warme winter van 2006-2007 leverde echter al behoorlijk veel waarnemingen op. In totaal werden in januari en februari op maar liefst 46 verschillende dagen vlinders gezien en aan ons doorgegeven.

Atalanta

Het meest in het oog springende fenomeen van de afgelopen winterperiode was de aanwezigheid van de atalanta in Nederland. In de maanden januari en februari werden in totaal meer dan 200 waarnemingen van de atalanta doorgegeven. Enkele tientallen jaren geleden was een wintermelding van deze trekvlinder zeer zeldzaam. Nu is het zo dat de atalanta de meest gemelde soort is tijdens de winter. En we moeten ons misschien gaan afvragen of de atalanta nog wel een 'echte' trekvlinder is, of dat de soort beter kan worden beschouwd als standvlinder. De eerste atalanta werd al gezien op 2 januari. Ondanks de soms regenachtige en winderige dagen, werd er altijd wel ergens een atalanta gezien. Van ongeveer de helft van de dagen in januari en februari ontvingen we atalanta-waarnemingen, soms zelfs van enkele exemplaren bij elkaar.

Eerste meldingen in 2007

De temperatuur in de wintermaanden was natuurlijk ongekend hoog en kennelijk was er altijd wel ergens een zonnig moment dat voldoende was voor de vlinders om te gaan vliegen. Na de atalanta was de op een na algemeenste vlinder de dagpauwoog. Van deze soort ontvin-

Kaars Velling

De winter van 2006-2007 kenmerkte zich door relatief grote hoeveelheden atalanta's. Tot en met 1 maart was het de meest gemelde soort. Deze atalanta werd gezien op 3 februari.

Piet Brouwer

Dit rood weeskind werd op 10 januari 2007 gefotografeerd te Oostzaan. Normaal is de vlinder actief in augustus en september.

gen we ruim 50 meldingen, de eerste op 5 januari. De kleine vos volgde met ruim veertig waarnemingen, en de eerste kleine vos van 2007 werd gezien op 3 januari. De gehakkelde aurelia en de citroenvlinder werden van de vlinderoverwintersaars het minst gemeld. Maar beide waren met ruim 20 waarnemingen toch nog steeds talrijker dan in andere jaren. Er waren enkele 'winterse' dagen met veel vlinderwaarnemingen. In de maand februari sprongen de derde en de 15de er echt uit met tussen de 40 en 50 vlindermeldingen.

Bijzonderheden

In de afgelopen wintermaanden zijn ook enkele bijzonderheden gezien. Opvallend was het vroeg verschijnen van de koolwitjes. Het klein koolwitje was voor 1 maart al circa tienmaal gemeld en de eerste was al present op 2 februari. Het groot koolwitje werd dit jaar voor het eerst gemeld op 15 februari. Ook was er al een waarneming van een koninginnenpage. Deze drie soorten overwinteren als pop en komen in de regel een flink stuk later tevoorschijn dan de vlinderoverwintersaars. Vooral bij de koninginnenpage is het waarschijnlijk zo geweest dat de pop op een warm plekje (op een verwarmde buitenmuur of binnenshuis bijvoorbeeld) heeft gezeten, waardoor de ontwikkeling sneller is gegaan. Ronduit spectaculair waren de meldingen van de rouwmantel. In de omgeving van Oostvoorne werd een exemplaar in februari gezien en in het Brabantse Reusel werden eind januari zelfs twee exemplaren waargenomen. (NB: In de loop van maart werd het zonnig en warm en werden verspreid door het land meer dan vijftien rouwmantels gezien.) Een andere heel opvallende waarneming was die van een rood weeskind (*Catocala nupta*) gefotografeerd op 10 januari in Oostzaan. Deze grote en opvallende nachtvlinder is normaal gesproken in augustus en september actief en overwintert in het ei-stadium. Een waarneming van een vlinder begin januari is dus wel heel erg opmerkelijk.